

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Arnstein Niclasen
verkfrøðingur og fyrrverandi býráðslimur í Havn

Karlamagnusarbreyt – eitt skúladømi?

Gamalt er í sambandi við býarskipanir, at vegirnir (o. m. a. jarnbreytir, skipasmiðjur o. o. tung fyribrigdi) eru »beinagrindin« í býarlikaminum; meðan eitt nú húsabygging er at rokna sum »holdið«, sum tí má skipa seg inn undir hesi nevndu bindandi viðurskiftir

Tí vegir eru ofta ein sera kostnaðarmikil partur av heildini. Har ið talan er - fyrst og fremst - um kravið til skilmarkaða framkomligheit úr einum staði til annað og hetta á ein tryggan og helst upplivilsríkan og vakran hátt. Soleiðis er tað.

Ferðslan

Og tá ið talan er um nakað av munandi ferðslu yvirhøvur, so er tann staðfesti vega-normurin um lond, at ein vegbreyt er 3,5 m breið og gongubreytin 2 m, t.e. samlað minst 11 m fyri ein tvisporaðan veg.

Upp í hesa vegaskipan hoyra so tær avmarkandi byggilinjurnar fyri alla bygging framvið vegnum. Hetta sum ein strong treyt fyri møguliga komandi vegbreiðkan, og fyri hóskaði útsýni og trygdina yvirhøvur, og hesar linjur krevja vitiliga fleiri metrar afturat í vegbreidd – báðumegin!

Og við Karlamagnusarbreyt er talan um fleiri álvarsmál: Tvey sera stór skúlaumráði, stórt ítróttarøki, kirkju og frikirkju og fleiri stórfyrirøkur – umframt almikið av bústaðarøki – við munandi parkeringstørvi. Umframt ta vøkru Myllutjørnina. Sjálv bústaðarbyggingini á upplandinum tykist lógin og krønglut fyri mong – og kanska spennandi fyri onnur.

Vegfóringin sjálv liggur tó sum so logisk í hesum flata og væl eignaða upplandinum, men vegbreiddin er bara 6 m, sum klárt átti at verið minst 7 m.

Tað sama er galdandi fyri Løgmannabreytina, sum andbráð byrjar við 4 sporum, men skjótt tódnar niður í tvey spor á 3 m, sum er alt ov lítið, ikki minst við tað, at bussleiðin eisini er lögð eftir Løgmannabreytini niðan sum eitt sambindingarlið millum tveir ringvegir.

Arnstein Niclasen, verkfrøðingur, er fyrrverandi býráðslimur í Havn fyri Fólkaplokkann. Hann hevur verið limur í byggi- og býarskipanarnevndini og teknisku nevnd hjá býráðnum í 12 ár. Í mong ár var hann eisini limur í býarskipanarnevnd landsins og leiðari av Plandeild Landsverkfrøðingsins (sum tað tá æt) í yvir 20 ár

Verandi viðurskifti á Karlamagnusarbreyt

Tracéin (t. e. vegfóringin í leið og legu) liggur væl fyri í upprunaliga lendinum:

Gott og vítt tøkt pláss og javnt sambæriligt hall suðureftir fyri ferðslu, avrenning og ymisk frárensl - alt lagað til ein sámiligan kostnað.

(Her er ikki talan eitt nú um landsvegin gjøgnum Kvívíks-klivar við íbinding oman til bygdina, sum Heini Olsen og Dan Hofgaard – fremstu vegaverkfrøðingar landsins - evnaðu til, har ið hvør centimetur av víðari vegbreidd kostaði almikið meira av øktari bergspreinging o.t.. Eitt meistara- verk meta útlendingar.)

Byggilinjurnar framvið Karlamagnusarbreytini eru - so lógið - lagdar í bakkantin á báðum gongubreytunum. Fráleikin mill-

um bygdu veldigu húsini er tí bara 10 m, sum við hesum helst forar fyri allari vegbreiðkan í framtíðini. Alt útsýnið eftir vegnum og við útkoyringarnar frá sethúsaðkinum eru út av lagi vánaligt, og har gerast tí av hesum mangar trongar slokur við herviligum gjóstri, óhugna og ótryggleika.

Og so er har ein hópur av larmandi dekslum eftir øllum vegnum (men hevði tað ikki verið friðarligari fyri umhvørvið, at tann ábyrgdarhavandi her - heldur átti at samlað upp á frímerkir - heldur enn deksil?). Og til hvørs endamáls, má ein spyrja?

Nú í mánaðir er henda munandi farleið longu lögð út sum einsrættaður vegur niðaneftir. Eitt fyribrigdi, sum verður valt í svárari neyð í gomlum stórbýum, fyri at sleppa frá at skrædla heilar fleirhæddaðar karréir av húsa-

røðum burtur fyri 100-tals milliónir krónur!

Hvat varð hugsað?

Fyrst vil eg undirstrikað, at eg als ikki eri úti eftir nøkrum einstøkum persóni. Men kanska hevði tað verið vert at fingið alment at vita, hvat ið tey ábyrgdarhavandi hava hugsað: Um Byggi-og býarskipanarnevndin og Tekniska nevndin – ja, yvirhøvur hava tosað saman? Og um hvat ið hesi - teir vónandi ikki undirbetaltu ráðgevararnir og starvsfólkinum við - umframt teir klóku politikararnir – hava bygt sínar margháttligu avgerðir á?

Arbeitt verður við málinum

Hetta vita fjølmiðlarnir at siga frá. Men fólkin á staðnum vita einki og hava í máttloysi leingi rópt varsko um skilið. Men uttan nakað úrslit ella bata.

Verandi forkvinna fyri Byggi- og býarskipanarnevndini – í skrivandi stund - var frammi í SVF og segði, at byggisamtyktin ikki kundi broytast á staðnum, tí hetta vildi hava sum fylgju, at stór endurgjaldskrøv av hesum vildu verða reist móti kommununi.

Hetta er bara ikki so. Talan er ikki her um eina “Móselóg”.

Vit vita av royndum, at ein og hvør byggisamtykt kann ajour-førast við atliti frameftir. Nýggjar byggilinjur kunnu leggjast, sum kunnu koma upp á tal, um ein bygningur brennur niður ella um ein byggiharri vil byggja longur upp ella byggja afturat.

Hetta er ein vanlig kommunal samráðingarstøða við ein byggi-harra. Til bata fyri báðar paratar.

Og um ein kostnaður skuldi komið at staðist av einari tilíkari uppgerð. Ja, so er vitiliga bara talan um - at landsins nógv størsta og ríkasta kommuna - her tekur upp eftir sær sjálvari. Eyðvitað tað.

Nakað má gerast

Danska flutningsfelagið Mærsk Mckinney Møller hevur gjørt slag-orðið: “Rettidig omhu” heimskent og virt sum eina dygd fyri alla planlegging um lond.

Um planleggjararnir av Karlamagnusarbreytini hava havt hetta omanfyri nevnda hugtak í huga, tað vita vit heldur ikki. Men um ikki - so er henda planlegging ikki at meta sum eitt skúladømi í dygd – men heldur fyri tað øvuta.

Eftir er bara at ynskja, at eingin óbøtiligur skaði hendir av hesi lögnum planlegging fyri vaksni ella fyri børnini, sum - eru bráð av lyndi og stódd í lívsins káta morgunlandi – og skulu ferðast tvørtur um hetta váðaverk.

Arnstein Niclasen, verkfr.

